

LAKIALOITE 145/2005 vp

Laki kansanterveyslain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan kansanterveyslakiin lisättäväksi kunnan uudeksi velvoitteeksi vanhuuseläkeiän 65 vuotta täyttäneille miespuolisil-

le henkilöille eturauhassyövän seulontakokeiden järjestäminen viiden vuoden välein.

PERUSTELUT

1 Nykyinen tilanne

Kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä kunnan tulee muun ohella järjestää seulontaa ja muita joukkotarkastuksia siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Tämä lainkohta on säädetty vuonna 1997.

Tämän perusteella säädettyssä kansanterveysasetuksessa on määrätty kunnan tehtäväksi järjestää mammografiaan perustuva rintasyöpäseulonta 50—59-vuotiaille (4 §:n 1 kohta) ja kohdun kaulaosan syöpää ehkäisevä seulonta 30—60-vuotiaille naisille (4 §:n 2 kohta). Sen sijaan asetuksessa ei ole säännöstä miesten eturauhassyövän seulontojen järjestämisestä.

2 Ongelma

Eturauhasen syöpä on suomalaisen miehen yleisin syöpä. Vuonna 1996 kuolleisuus eturauhassyöpään nousi Suomessa ensimmäisen kerran ykköseksi miesten syöpäkuolleisuustilastoissa. Sitä sairastavien miesten määrä tulee lisääntymään huomattavasti väestön ikääntyessä ja

miesten eliniän pidetessä. Eturauhassyövän seulonta ja siihen liittyvä tutkimustoiminta Suomessa on ollut vilkkaan keskustelun kohteena asiantuntijapiireissä.

Seulontatutkimuksen tarkoitus on vähentää sairastuvuutta ja ennenaikaisia kuolemia diagnosoimalla ja hoitamalla sairauksia varhaisessa oireettomassa vaiheessa. Syöpätautien seulonta tähtää erityisesti kuolleisuuden vähentämiseen.

Eturauhassyöpään sairastuu maassamme vuosittain 4 000 miestä. Suomessa ei suosita rutiininaista seulontaa eturauhassyövän löytämiseksi toisin kuin monissa muissa maissa. Eturauhassyövän varhaisvaihetta on vaikea havaita, koska oireet ovat usein lieviä tai niitä ei ole. Hoidon helppouden, potilaan paranemisen ja taloudellisten säästöjen kannalta sairauden havaitseminen varhaisessa vaiheessa on tärkeää.

3 Ehdotus uuden 11 kohdan säätämisestä kansanterveyslain 14 §:n 1 momenttiin

Aloitteessa ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 kohta kansanterveyslain 14 §:n 1 momenttiin. Sen

mukaan kunnan tulee järjestää 65 vuotta täyttäneille miespuolisille asukkailleen eturauhassyövän seulontakoe viiden vuoden määräajoin. Aloite liittyy lakialoitteessa (LA 144/2005 vp) tehtyyn ehdotukseen, jonka mukaan vastaava eturauhassyövän seulontavelvollisuus asetetaan

työterveyshuollolle koskien 45 vuotta täyttäneitä miespuolisia työntekijöitä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kansanterveyslain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1117/1990, 746/1992, 1051/1993, 248/1997, 647/1998, 1219/2000 ja 1385/2001, uusi 11 kohta seuraavasti:

14 §
Kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä kunnan tulee:

11) järjestää 65 vuotta täyttäneille miespuolisille asukkailleen eturauhassyövän seulontakoe viiden vuoden määräajoin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200__.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2005

Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas
Esa Lahtela /sd